

Hans Arne Jensen

LIVETS TRÆ

Studiekredsmateriale til fordybelse og samtale

2016

Dette studiemateriale er udarbejdet af Hans Arne Jensen, forfatter til bøgerne *Bibelens Planter* (1974) og *Bibelens Planteverden* (2004), der begge udkom på forlaget Rhodos. Senere har han udgivet *Plant World of the Bible* (2012) på forlaget AuthorHouse, USA samt artiklen *Bibelens frodige botanik* (Bibliana 2/2015).

Studiematerialet publiceres på Bibelselskabets hjemmeside i 4 dele, der egner sig til 4 mødegange.

Forfatteren har generøst stillet materialet til rådighed i håbet om at både enkeltpersoner og studiekredse vil få lyst til at arbejde med *Livets træ* og de symboler, der knytter sig til dette emne.

Oplysninger om den benyttede litteratur, illustrationer m. v. kan fås ved henvendelse til Hans Arne Jensen Lt.ha@jensen.mail.dk

Studiekredse i Hammerum, Herning, Lindehøj og Slagslunde Sogne har arbejdet med materialet og givet inspirerende forslag til forbedringer. Desuden har følgende givet værdifulde bemærkninger til materialet undervejs: Sognepræst Klaus Meisner, sognepræst Malene Buus Graeser, Ole Engel, Christian Højgaard og Solveig Thormann Nielsen.

© Hans Arne Jensen/Bibelselskabet

Studiekredsmaterialet rummer følgende afsnit

Del 1

Træet

Verdens skabelse

Paradiset og LIVETS TRÆ

Fristelsen

Del 2

Visdommen og LIVETS TRÆ

Andre træer i Det Gamle Testamente

Jesus – det sande vintræ

Andre træer i Det Nye Testamente

Del 3

Hvedekornet i jorden - væksten

Høsten

LIVETS TRÆ og Guds Rige

Del 4

Mennesket og LIVETS TRÆ

LIVETS TRÆ og andre træer i kirkekunst, salmer og anden litteratur

Den store glæde

Noter

Visdommen og LIVETS TRÆ

I "Ordsprogenes Bog" kan vi læse:

Lykkeligt det menneske, der har vundet visdom, det menneske, der opnår forstandighed, for det er bedre at erhverve den end sølv, og den giver større udbytte end guld; den er mere kostbar end perler, af dine skatte kan ingen måle sig med den. I dens højre hånd er et langt liv, i dens venstre er rigdom og ære; dens veje er dejlige veje, alle dens stier fører til lykken. Den er LIVETS TRÆ for dem, der griber den, de, der holder fast ved den, prises lykkelige. Herren grundlagde jorden med visdom og grundfæstede himlen med indsigt; ved hans kundskab vældede strømmene frem, og skyerne dryppede med dug. Min søn, bevar fornuft og omtanke, lad dem ikke vige fra dine øjne; de skal blive til liv for dig og være et yndigt smykke om din hals. Da går du trygt din vej og støder ikke din fod (Ordsp. Bog, kapitel 3, v. 13-23).

Den retfærdiges frugt er LIVETS TRÆ, og den vise vinder mennesker for sig (Ordsp. Bog, kapitel 11, v. 30).

Forventning trukket i langdrag gør hjertet sygt, et opfyldt ønske er LIVETS TRÆ (Ordsp. Bog, kapitel 13, v. 12).

Besindige ord er LIVETS TRÆ ... (Ordsp. Bog, kapitel 15, v. 4).

I Ordsprogenes bog knyttes Livets træ, visdommen og det gode liv tæt sammen. Et indtryk af visdommens betydning for jøderne fås i Det Gamle Testaments Apokryfe Bøger især i indledningen til "Siraks Bog":

Al visdom kommer fra Herren, og hos ham forbliver den til evig tid. Hvem kan tælle havets sand, regnens dråber og evighedens dage? Hvem kan udforske himlens højde, jordens udstrækning, havets dyb – og visdommen? Som det første af alt blev visdommen skabt, klog indsigt findes fra evighed af (...). Hvem fik visdommens rod afdækket, hvem har lært dens kløgtige planer at kende...(Siraks Bog, kapitel 1, v. 1-6).

At frygte Herren betyder ære og anerkendelse, glæde og festkrans. At frygte Herren glæder hjertet, giver fryd og glæde og et langt liv. [At frygte Herren er en gave fra Herren; den viser vej til kærligheden]. Den, der frygter Herren, får et godt endeligt; på sin dødsdag bliver han velsignet. At frygte Herren er visdommens begyndelse, hos de troende blev den skabt i moders liv (Siraks Bog, kapitel 1, v. 11-15).

Hos mennesker har den grundlagt en evig bolig, den vil være trofast mod deres efterkommere. At frygte Herren er visdommens fylde; den beruser mennesker med sine frugter. Den fylder deres huse med alt, hvad de ønsker, og forrådskamrene med alt, hvad den frembringer (Siraks Bog, kapitel 1, v. 1-17).

Kundskab om Herrens bud er belæring om livet; de, der gør, hvad der er godt i hans øjne, skal høste frugt fra udødelighedens træ (Siraks Bog kapitel 19, v. 19).

Også det Apokryfe skrift "Visdommens Bog" indeholder en lovprisning af visdommen. Et eksempel:

Mine fædres Gud, barmhjertighedens Herre, du, som har skabt alle ting ved dit ord og med din visdom har sat mennesket i stand til at herske over de skabninger, du har ladet blive til, at styre verden med fromhed og retfærdighed og holde dom med retskaffenhed: Skænk mig visdommen, hende som har pladsen ved siden af din trone, udeluk mig ikke fra dine tjeneres flok. For jeg er din træl, søn af din trælkvinde, jeg er et svagt

menneske og lever kun kort, jeg forstår mig kun lidt på lov og ret. Selv den, der er fuldkommen blandt menneskenes børn, vil være for intet at regne, hvis han ikke har visdommen, der stammer fra dig. (Visd. Bog, kapitel 9, v. 1-6).

Visdom i andre lande

At visdommen også i andre lande var betydelig fremgår indirekte af Første Kongebog kapitel 5, **v. 9**: *Gud gav Salomo visdom og omfattende indsigt og så vidtspændende erfaring som sandet ved havets bred, så Salomos visdom overgik al østens visdom og al Egyptens visdom.*

Den græske filosof Aristoteles (384-322 f.Kr.) forsøgte ligeledes tidligt at udrede visdommens betydning: *Visdom, i de forskellige slags kunnen, tillægger vi dem, som mest fuldkomment udøver deres kunnen ... Visdom må således åbenbart være den mest fuldkomne af forskellige slags viden. Den vise må altså ikke kun have viden om det, som følger af udgangspunkterne for hans viden, men han må også sande selve udgangspunkterne.* (Aristoteles. Dansk oversættelse 2000).

Herrens frygt

Herrens frygt er kundskabs begyndelse var teksten over en af dørene i min barndoms skole i Sønderø på Nordfyn. Tre andre døre i skolen havde en lignende tekst. Vi kunne ikke undgå at læse den alvorlige påmindelse, men knuget af den – nej, det blev vi ikke!

Formuleringen stammer fra Ordsp. 1,7 (Oversættelse 1917/1931), men der er også tydelige referencer til ordlyden i ovenstående citater om visdommen fra Ordsprogenes Bog, Siraks Bog og Visdommens Bog.

Det er betegnede, at der i Det Gamle Testamente tales meget om 'Herrens frygt', mens englens hilsen i Det Nye Testamente er 'Frygt ikke'.

Salmeforslag

Giv mig, Gud, en salmetunge (4)

Op, al den ting, som Gud har gjort (15)

Sorrig og glæde de vandre til hobe (46)

Uforsagt, hvordan min lykke (48)

Dejlig er den himmel blå (136)

Lov og pris og evig ære (354)

For dig, o Herre, som dage kun (713)

I går var hveden moden (717)

Flere salmer kan findes under søgeordene: Lykke, visdom, sølv, guld, perler, skatte, rigdom, ære, Livets træ, jorden, himlen, fornuft.

Til overvejelse

- Er Livets træ i Ordsprogenes Bog og i Siraks Bog, citeret ovenfor, identisk med Livets træ i Første Mosebog (1. Mosebog, kapitl 2, v. 8-10 og kapitel 3, v. 22-24)?

- Hvis der er forskelle, hvordan kan de beskrives?
- Mon 'udødelighedens træ' (Siraks Bog kapitel 19, v. 19) er et synonym for Livets træ?
- Hvorfor ønskede Dronningen af Saba at besøge Kong Salomon (1 Kongernes Bog, kapitel 5, v. 9-14 og kapitel 10, v. 1-13, 2 Krønikebog kapitel 1, v. 7-13)?
- Er der andre bibelske personer, der var kendt for deres visdom? (Se f.eks. Matthæus kapitel 2, v. 1-12).
- Er visdommen lige så højt værdsat i vor tid, som da Ordsprogenes Bog blev til?
- I vor tid har vi de økonomiske vismænd. Kender du andre med en lignende status?
- Kender du en person, du anser for vis?
- Er visdom det samme som kundskab?
- Fører kundskab til lykke?
- Fører visdom til lykke?
- Finder du visdom ved bibellæsning og kirkegang?

Andre træer i Det Gamle Testamente

I Daniels Bog kapitel 4, vers 5 findes en beskrivelse af det store træ, som Kong Nebukadnesar så i en drøm, og som han bad Daniel om at tyde: *Der stod et træ midt på jorden, og det var meget højt. Træet blev stort og mægtigt og så højt, at det nåede himlen og kunne ses til jordens ende. Dets løv var smukt, dets frugter mange, det gav føde til alle. Under det fandt jordens dyr skygge, i dets grene boede himlens fugle, og alt levende fik sin føde fra det.*

Sådanne beskrivelser af træer og buske og deres produkter indgår både direkte og som billedtale i mange beretninger i Bibelen, og de er en del af det samme univers som Livets træ. I Det Gamle Testamente er omtalt:

BALSAM, HARPIKS SAMT FARVE-, DUFT- OG LÆGEPLANTER

Balsam, bedellium, henna, kanel, kassia, ladanum-harpiks, myrra, røgelse, stakte, storax-balsam og tragakant-gummi.

FRUGTTRÆER OG FRUGTBUSKE

Figen, granatæble, kapers, mandel, morbær, morbærfigen, nød, oliven, palme, pistacie, vin og æble.

ANDRE TRÆER OG BUSKE

Akacie, almug-træ, ask, baka, ceder, cypres, eg, ene, fyr, gofer-træ, gråeg, gyvel, ibenholt, isop, lotus, myrte, olieplante, platan, poppel, rose, steneg, tamarisk, terebinte, tjørn og torn.

Nogle få af de fortællinger, hvor træer og buske indgår:

Noa og olivenbladet

Gud gav Noa besked om, at han skulle bygge en ark, og tage par af dyr og fugle med i arken, fordi Gud som straf over en ulydig slægt ville sende en syndflod over Jorden. Noa adlød Guds befaling. Det begyndte at regne, og vandet steg over jorden i 150 dage. Omsider begyndte vandet at falde igen. *Så sendte han en due ud for at se, om vandet var forsvundet fra jordens overflade... Ved aftenstid kom den tilbage til ham med et frisk olivenblad i næbbet, og så var Noa klar over, at vandet var forsvundet fra jorden.* (1. Mosebog, kapitel 8, v. 8-11).

Olivenbladet, som duen bragte tilbage til Noa, er her et tegn på, at der et sted bag det oversvømmede land stod et oliventræ, der var begyndt at skyde friske blade.

I Jotams fabel er fire forskellige træer beskrevet

I Dommerbogen kapitel 9 optræder Abimelek, som er søn af Gideon og en kvinde fra Sikem. Gideon fik 70 sønner, for han havde mange hustruer. Med støtte fra sin moders familie, får Abimelek slået sine 70

brødre ihjel, så han kan blive konge over folket i Sikem. Efter at Abimelek havde dræbt 70 af sine brødre fortæller den eneste overlevende Jotam en fabel for Sikems borgere:

Engang ville træerne salve en konge over sig. De sagde til oliventræet: Du skal være konge over os! Men oliventræet sagde til dem: Skulle jeg give afkald på min fede olie, som guder og mennesker æres med, og give mig til at knejse over træerne? (Dommerbogen, kapitel 9, v. 8-9).

Derefter blev figentræet og vinstokken spurgt, og de svarede på lignende måde. Til sidst spurgte de tjørnebusken, der i fabelen er et billede på den grusomme Kong Abimelek (Dom 9,6-15).

Esajas' profeti om det kommende fredsrige

I Esajas' profeti om det kommende fredsrige kan vi fornemme, at teksten både viser tilbage til skabelsens morgen og frem mod Kristus og det kommende fredsrige:

Men der skyder en kvist fra Isajs stub, et skud gror frem af hans rod... (Esajas Bog, kapitel 11, v. 1-10).

Jobs klage, da han havde mistet alt undtagen kontakten med Gud

For et træ er der håb, hvis det fældes, kan det skyde igen; det holder ikke op med at sætte friske skud. Selv om rødderne i jorden er gamle, og stubben dør i mulden, gror det igen, så snart det mærker vand, og sætter grene som et nyplantede træ. Men dør en mand, er det forbi med ham, udånder et menneske, hvor er det så? (Jobs Bog, kapitel 14, v. 7-10).

For et træ er der håb er titlen på professor Kirsten Niensens disputats, hvori der findes en grundig omtale af plantemetaforerne (billedtalerne) i Det Gamle Testamente.

At byde gæster velkommen under egen vinstok og figentræ

Lyksaligheden ved at bo, spise og byde gæster velkommen under sin egen vinstok og eget figentræ fremgår af flere beretninger:

Så længe Salomo levede, boede Juda og Israel trygt, enhver under sin vinstok og sit figentræ... (1 Kong 5,5).

Forføreren Hizkija brugte næsten samme billede:

Slut fred med mig og overgiv jer til mig, så skal enhver af jer spise af sin egen vinstok og sit eget figentræ og drikke vand fra sin egen brønd (Anden Kongebog, kapitel 18, v. 31).

Om Jerusalems kommende herlighed profeterer Mika:

Men de skal sidde hver under sin vinstok og sit figentræ, uden at nogen jager dem bort... (Mika, kapitel 4, v. 4).

På den dag, siger Hærskarers Herre, skal I indbyde hinanden til at sidde under vinstokken og figentræet (Zakarias bog, kapitel 3, v. 10).

Salmeforslag

Verdens igenfødsel (235)
Kærligheds og sandheds Ånd (292)
Kom, regn af det høje! lad jorden oplives (313)
Vi rækker vore hænder frem (367)
Nu ringer alle klokker mod sky (408)
Jeg har en angst som aldrig før (502)
Her vil ties, her vil bies (557)
Frelseren er mig en hyrde god (664)

Til overvejelse

- Hvorfor tror du, planter indgår i så mange af beretningerne fra Det Gamle Testamente?
- Mon profetien hos Mika kapitel 4, v. 4 forstås som billedtale, eller er det et udtryk for et konkret håb om tilværelsen i det nye Jerusalem?
- Af Zakarias Bog kapitel 3, v. 10 fremgår, at gæstfriheden var en jødisk tradition. Gælder dette også for den kristne kirke i dag?
- Er der lighedspunkter mellem brug af billeder i Jotams fabel og vor tids anvendelse af billeder i TV og andre medier?
- Er billeder i kirker og bøger en hjælp, når vi personligt ønsker at tilegne os Kristendommen?
- Er billeder en hjælp, når vi ønsker at undervise om Kristendom?
- Prøv at give eksempler på træets betydning i dag, f.eks. i salmer, anden digtning eller som en 'ramme' om vores tilværelse.

Jesus – det sande vintræ

Anvendelse af plantebilleder i lignelser og fortællinger er en levende tradition i Det Gamle Testamente og den fortsætter i Det Nye Testamente. I relation til Livets træ er følgende tekster vigtige. Jesus siger om sig selv:

Jeg er det sande vintræ, og min fader er vingårdsmanden. Hver gren på mig, som ikke bærer frugt, den fjerner han, og hver gren, som bærer frugt, den renser han, for at den skal bære mere frugt. I er allerede

rene på grund af det ord, jeg har talt til jer. Bliv i mig, og jeg bliver i jer. Ligesom en gren ikke kan bære frugt af sig selv, men kun når den bliver på vintræet, sådan kan I det heller ikke, hvis I ikke bliver i mig. Jeg er vintræet, I er grenene. Den, der bliver i mig, og jeg i ham, han bærer megen frugt; for skilt fra mig kan I slet intet gøre. Den, der ikke bliver i mig, kastes væk som en gren og visner; man samler dem sammen og kaster dem i ilden, og de bliver brændt. Hvis I bliver i mig, og mine ord bliver i jer, så bed om, hvad I vil, og I skal få det. Derved herliggøres min fader, at I bærer megen frugt og bliver mine disciple (Johannes, kapitel 15, v. 1-8).

Vinen spiller en vigtig rolle i Det Nye Testamente. Vi har her beretninger med billeder fra dagligdagen i vingården og fortællinger, der peger frem mod indstiftelsen af den hellige nadver; lignelserne om arbejderne i vingården (Matt 20, 1-16), om de onde vinbønder (Matthæus, kapitel 21, v. 33-46 og Lukas, kapitel 20, v. 9-19), om de to sønner i vingården (Matthæus, kapitel 21, v. 28-32) og Jesus skaber vin af vand ved brylluppet i Kana (Johannes, kapitel 2, v. 1-12).

Endvidere indgår vin i Jesus svar på, hvorfor hans disciple ikke fastede: *Og ingen fylder ung vin på gamle lædersække; for så sprænger vinen sækkene, og både vin og sække ødelægges. Nej, ung vin på nye sække!* (Markus, kapitel 2, v. 22 og Lukas, kapitel 5, v. 33-39).

Helt central er indstiftelsen af den hellige nadver:

...Mens de spiste, tog han et brød, velsignede og brød det, gav dem det og sagde: Tag det; dette er mit legeme. Og han tog et bæger, takkede og gav dem det, og de drak alle af det. Og han sagde til dem: Dette er mit blod, pagtens blod, som udgydes for mange. Sandelig siger jeg jer: Jeg skal aldrig mere drikke af vintræets frugt, før den dag jeg drikker den som ny vin i Guds rige (Markus, kapitel 14, v. 22-25).

Vinhøsten er i Johannes' Åbenbaring anvendt som malende billeder på Dommens dag:

Og endnu en engel kom fra alteret, og den havde magt over ilden. Den råbte med høj røst til englen med den skarpe segl: Brug din skarpe segl og høst klaserne på jordens vinstok, for dens druer er modne. Og englen svang sin segl på jorden og høstede jordens vinstok og hældte druerne i Guds harmes store perse (Johannes Åbenbaring, kapitel 14, v. 18-19). Og i de tre engles domsforkyndelse kapitel 14, v. 8-10 forekommer udtrykket Guds harmes vin.

Salmeforslag

Lyslevende fra Himmerig (66)
Se, hvilket menneske (68)
Hvor saligt var det ægtepar (144)
Vintræ og grene og frugt hører sammen (368)
Som vintergrene (412)
Lad os bryde brødet sammen ved hans bord (470)
Bliv hos mig Herre Krist (610)

Til overvejelse

- Er der en sammenhæng mellem Jesu indstiftelse af den hellige nadver og:
Påskeberetningen i Det Gamle Testamente (2. Mosebog, kapitel 12-13) eller med andre beretninger i Det Gamle Testamente (f. eks. beretningen om manna i 2. Mosebog, kapitel 16, v. 13-35 eller 4. Mosebog kapitel 11, v. 6, billedet af DET SANDE VINTRÆ i Det Nye Testamente, Johannes, kapitel 15, v. 1-8 eller bespisningen af de fem tusind og livets brød i Johannes, kapitel 6, v. 1-15 og 22-59)?
- Jesus beskrev sig selv som DET SANDE VINTRÆ. Prøv at overvej dette udtryk i lyset af:
Messias' profetierne i Det Gamle Testamente (se f. eks. Esajas kapitel 8, v. 23-9 og kapitel 11, v. 1-16).
Jesus liv og forkyndelse (Johannes, kapitel 3, v. 16 eller kapitel 6, v. 1-15 og 22-51), indstiftelsen af Den hellige Nadver (Matthæus, kapitel 26, v. 17-29, Markus, kapitel 14, v. 12-25, Lukas, kapitel 22, v. 7-23).
Jesus lidelse, død og opstandelse (Matthæus, kapitel 26-28, Markus, kapitel 14-16 og Lukas, kapitel 22-24).
Pinseunderet (Apostlenes Gerninger 2, v. 1-13).
Den kristne kirkes skæbne i de sidste 2000 år.
Hvordan skal DET SANDE VINTRÆ forstås?
- Er der andre beretninger, hvor det sande er nævnt i modsætning til det falske og usande? (Se f. eks. Johannes, kapitel 10, v. 1-31).
- Finder du trøst og glæde i, at Jesus omtaler sig selv som DET SANDE VINTRÆ?
- Syng eller læs nogle salmer, hvor vintret er omtalt.

Andre træer i Det Nye Testamente

I Det Nye Testamente er der ud over beretningen om vintret også andre fortællinger, hvori der indgår træer. Nedenfor nævnes nogle af disse, der er vigtige i relation til Livets træ, og som udgør en del af Bibelens planteunivers:

Figen

Figen var en særdeles vigtig plante, idet dens frugter kunne spises både i frisk og tørret tilstand. Figen indgår i følgende beretninger i Det Nye Testamente:

Jesus møde med Nathanael, som han så under figentræet (Johannes, kapitel 1, v. 47-50), Jesus forbandelse af figentræet, som ikke bar frugt (Matthæus, kapitel 21, v. 18-22, Markus, kapitel 11, v. 13-14), og lignelsen om figentræet uden frugt (Lukas, kapitel 13, v. 6-9).

Desuden talte Jesus om sin genkomst i en lignelse: *Lær denne lignelse af figentræet: Når dets grene bliver bløde og får blade, ved I, at sommeren er nær* (Matthæus, kapitel 24, v. 32, Markus, kapitel 13, v. 28 og Lukas, kapitel 21, v. 29-33).

På deres frugter kan I kende dem. Plukker man druer af tjørn eller figner af tidsler? Sådan bærer ethvert godt træ gode frugter, og det dårlige træ dårlige frugter. Et godt træ kan ikke bære dårlige frugter, og et dårligt træ kan ikke bære gode frugter. Ethvert træ, som ikke bærer god frugt, hugges om og kastes i ilden. I kan altså kende dem på deres frugter (Matthæus, kapitel 7, v. 16-20, kapitel 12, v. 33-37 og Lukas, kapitel 6, v. 43-45).

I Jakobs Brev (kapitel 3, v. 12) anvendes billedet: *Mine brødre, kan et figentræ måske bære oliven eller en vinstok figner?*

I Johannes' Åbenbaring er beskrevet:

Og jeg så: Da lammet brød det sjette segl, kom der et stort jordskælv, og solen blev sort som en sæk, og hele månen blev som blod, og himlens stjerner faldt ned på jorden, som et figentræ taber sine frugter, når stormen rusker i det (kapitel 6, v. 12-13).

Oliven

Oliven var en meget vigtig kulturplante, der producerede den livsvigtige olivenolie. Oliven er omtalt adskillige gange i Det Nye Testamente (Romerbrevet, kapitel 11, v. 17, Jakobs Brev 3, v. 12 og Johannes Åbenbaring, kapitel 11, v. 4). Salvning med olie var et tegn på ære og velsignelse (Lukas, kapitel 7, v. 37, Brevet til Hebræerne, kapitel 1, v. 9). Olien blev ligeledes anvendt ved helbredelser (Markus, kapitel 6, v. 13, Lukas, kapitel 10, v. 34 og Jakob, kapitel 5, v. 14) og ved omsorg for lig (Lukas, kapitel 23, v. 56). Olivenolien blev anvendt i madlavningen (Johannes Åbenbaring, kapitel 6, vers 6) og som belysningsolie (Matthæus, kapitel 25, 3 ff).

Mange forskellige modeller af olielamper findes ved arkæologiske udgravninger i de bibelske lande. Oliven har givet navn til Oliebjerget, der er kendt fra vigtige begivenheder i Det Nye Testamente. Navnet på landsbyen Getsemane har også relation til oliven, idet byens hebræiske navn Gat-Shmanim betyder oliepresse.

Morbærfigentræ

Morbærfigentræet var en bekvem udkigspost for den lille Overtolder Zakæus, der gerne ville se, hvem Jesus var (Lukas, kapitel 19, v. 1-10).

Palme

Palmen er blandt andet omtalt i forbindelse med indtoget i Jerusalem (Johannes, kapitel 12, v. 13) og i beskrivelsen af den store hvide flok, der står foran tronen i hvide klæder og med palmegrene i hænderne (Johannes Åbenbaring, kapitel 7, v. 9).

Torn

Torn er bl.a. omtalt i Jesus lidelseshistorie:

Så gav de ham en purpurkappe på, og de flettede en krone af torne og satte den på ham (Markus, kapitel 15, v. 17, Matthæus, kapitel 27, v. 29 og Johannes, kapitel 19, v. 2-5).

Andre træer

Jesus sagde på vej til korsfæstelsen til de grædende kvinder, at de ikke skulle græde over ham, men over dem selv og deres børn:

For gør man sådan med det grønne træ, hvad vil der så ikke ske med det visne? (Lukas, kapitel 23, v. 31).

Om Babylons fald

Og jordens købmænd græder og sørger over hende, for ingen vil længere købe deres ladning af guld og sølv og ædelsten og perler og linned og purpur og silke og skarlaget og alle slags citrustræ og alle slags elfenbensgenstande og genstande af det kostbareste træ og kobber og jern og marmor, kanel og koriander og røgelse og salve og virak og vin og olie og flormel og hvede og kvæg og får og heste og vogne og slaver, levende mennesker (Johannes Åbenbaring, kapitel 18, v. 11-13).

Salmeforslag

- En sædemand gik ud at så (153)
- Med thomaskravet står vi her (248)
- Hvad er det at møde den opstandne (249)
- Vær priset, Jesus Krist, Guds Lam (267)
- I jomfruer, I kloge (271)
- I Herrens hus er godt at bo (424)
- Herre! hvor skal vi gå hen (459)
- Den store hvide flok vi se (571)

Til overvejelse

- Hvordan tolker du 'det grønne træ' og 'det visne træ' i Lukas, kapitel 23, v. 31?
- Er der en sammenhæng mellem straffen for syndefaldet, beskrevet i 1. Mosebog kapitel 3 og Jesus tornekrone?
- Kan man sige, at Jesus på korset bar de torne, som i 1. Mosebog, kapitel 3, v. 18 var pålagt mennesket at leve med som straf for syndefaldet?
- Var tornekrøningen af Jesus en spot eller et tegn på hæder og ære?
- Læs og syng salmer, der belyser ovenstående.

Noter

5. En god hjælp til at finde salmer, der berører de enkelte temaer, er:
www.dendanskesalmebogonline.dk.
6. Hvis du ønsker at finde nogle steder i Bibelen hvor f. eks. *vækst* er omtalt, så er det en god hjælp at bruge Bibelselskabets hjemmeside: www.Bibelselskabet.dk/BrugBibelen/BibelenOnline.
7. Informationer om min engelsksprogede bog *Plant World of the Bible* kan findes på:
www.hansarnejensen.wordpress.com.
8. Legenden om Livets træ er genfortalt i forskellige versioner.
En kort version: Nielsen, K. (2004). *Barn Jesus i en krybbe lå*, s. 17, udgivet af Det Danske Bibelselskab.

En længere version velegnet for børn findes hos organisationen FDF i Legenden om Korset og Livets træ.

Om oprindelsen af forskellige versioner af livets træ:
P. Carstens (2006): *Fra Paradistræ til korssplint*, s. 86-87.